

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31,

тел. (044) 255-84-88, код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Київ

«24» листопада 2023 року

Старший слідчий в ОВС 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України Кузнецов Павло Олександрович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 4202300000000351, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 07.03.2023, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 22, 36, 40, 42, 276–278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Поплавському Євгену Валентиновичу,
04.08.1962 року народження; уродженцю
м. Донецьк; проживаючому за адресою:
м. Троїцьк (міський округ Москви),
Російська Федерація, мікрорайон «В»,
буд. 50, кв. 14; громадянина Російської
Федерації,

про те, що він обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у відданні наказу про вчинення жорстокого поводження з цивільним населенням.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, **у вчиненні якого підозрюється Поплавський Є.В.:**

З 19.02.2014 представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення Збройних Сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18.03.2014 РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ

представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07.04.2014 в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27.04.2014 в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації РФ окремих територій України є 19.02.2014. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими РФ з 20.02.2014. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими РФ (у тому числі окупаційною адміністрацією РФ), починаючи з 07.04.2014, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до п. 20 ч. 1 ст. 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Зокрема, ЗС та інші військові формування РФ із території РФ 24.02.2022 здійснили перетин державного кордону України поза пунктами пропуску та, переслідуючи мету окупації українських населених пунктів, здійснювали загальновійськову операцію на території Донецької області.

При цьому, 09.03.2022 військовослужбовці ЗС та інших військових формувань РФ, в тому числі батальйонно-тактичні групи 35-ї окремої мотострілецької бригади 41-ї загальновійськової армії (військова частина 41659, м. Алейськ), зі складу Центрального військового округу ЗС РФ, зайняли позиції на частині території Краматорського району Донецької області, зокрема, заїхали на бойовій броньованій техніці до с. Терни Лиманської міської територіальної громади з метою взяття населеного пункту під контроль та забезпечення подальшого руху на Лиманському напрямку.

З урахуванням положень ст. ст. 43, 44 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977, військовослужбовці ЗС та інших військових формувань РФ є комбатантами та зобов'язані додержувати норм міжнародного права, застосовуваного в період збройних конфліктів.

Однак, при веденні воєнних дій військовими РФ, іррегулярними збройними формуваннями РФ та незаконними збройними формуваннями так званих «ДНР» та «ЛНР» порушуються правила, закони та звичаї ведення війни, що передбачені міжнародним гуманітарним правом.

Згідно ч. 1 ст. 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до ч. ч. 1–3 ст. 6 Конвенції, вона повинна застосовуватися з самого початку будь-якого конфлікту або окупації, зазначених у ст. 2 цієї Конвенції. На території сторін конфлікту застосування Конвенції припиняється після загального припинення бойових дій. На окупованій території застосування цієї Конвенції припиняється через рік після загального припинення бойових дій.

Згідно положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу та повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно та захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, та від образ.

Сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників (ст. 29 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949).

Відповідно до ст. 31 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Також, згідно зі ст. 32 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліді, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

У ст. 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 передбачено, що серйозними порушеннями цієї Конвенції є умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Згідно з ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.2) катування всіх видів – фізичні чи психічні; б.4) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поведження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі; с) взяття заручників; е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Громадянин РФ, заступник командувача військами Центрального військового округу ЗС РФ, генерал-лейтенант Поплавський Євген Валентинович, 04.08.1962 року народження (особистий номер військовослужбовця – Р-245391, позивний «Піфагор»), який проходить

військову службу на вказаній посаді з 13.11.2018, починаючи з 24.02.2022, прийняв безпосередню участь у актах збройної агресії, в тому числі в період часу з 09.03.2022 по 30.09.2022 на території с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, а крім того, перебуваючи 20.04.2022 на території цього населеного пункту, окупованого на той час ЗС РФ, умисно порушив вищевикладені норми міжнародного гуманітарного права за наступних обставин.

Так, 20.04.2022 близько 15 год. 00 хв. Поплавський Є.В., будучи одягнутий у формений військовий одяг, спільно з чотирьома іншими невстановленими на даний час озброєними вогнепальною стрілецькою зброєю військовослужбовцями одного з підрозділів ЗС РФ зайшли на територію домоволодіння за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. _____, буд. _____, - в якому мешкали цивільні особи, громадяни України,

_____ року народження, та _____ року народження. Поплавський Є.В. та невстановлені військовослужбовці ЗС РФ усвідомлювали, що вони прийшли до цивільних осіб, які не беруть участі у воєнних діях, не мають на меті та можливості чинити опір і перебувають під захистом норм міжнародного гуманітарного права. Перебуваючи на підвір'ї вказаного будинку, Поплавський Є.В. в присутності інших невстановлених озброєних вогнепальною стрілецькою зброєю військовослужбовців ЗС РФ, підлеглих йому за службовим становищем і військовим званням, висловив _____ вимогу у наданні приміщення для роздачі жителям села гуманітарної допомоги, тобто у вчиненні дій на користь окупаційної влади, однак не отримав згоди останнього. При цьому, _____ вступивши у розмову, зауважила Поплавському Є.В., що російськими військовослужбовцями під час ведення боїв за с. Терни заподіяно пошкоджень і руйнувань майну жителів села, а роздача гуманітарної допомоги не допоможе відновити чи компенсувати пошкоджене чи знищене майно.

Поплавський Є.В., будучи заступником командувача військами Центрального військового округу ЗС РФ, діючи умисно, достовірно розуміючи, що він є учасником збройного конфлікту, а саме, що він діє в умовах агресії РФ проти України, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, усвідомлюючи свій статус як особи, що здійснює військове керівництво діями підлеглих, діючи умисно з метою шантажу і залякування _____ через його небажання вчиняти дії на користь окупаційної влади, і в покарання та помсту за висловлені _____ обґрунтовані міркування, в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954) та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.1989), віддав наказ невстановленому підлеглому військовослужбовцю ЗС РФ примусово помістити _____ до підвального приміщення

вказаного будинку, чим незаконно позбавив її свободи на певний час, необхідний для схилення _____ до вчинення дій на користь окупаційної влади. _____, розуміючи, що у разі невиконання наказу Поплавського Є.В. до неї може бути застосовано насильство невстановленим військовослужбовцем ЗС РФ, прослідувала до підвального приміщення свого будинку, у якому перебувала впродовж близько однієї години без власної на те волі.

При цьому, з метою унеможливлення вільно покинути приміщення підвалу _____, Поплавський Є.В., будучи заступником командувача військами Центрального військового округу ЗС РФ, діючи умисно, достовірно розуміючи, що він є учасником збройного конфлікту, а саме, що він діє в умовах агресії РФ проти України, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, усвідомлюючи свій статус як особи, що здійснює військове керівництво діями підлеглих, в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954) та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.1989), віддав наказ невстановленому на даний час військовослужбовцю ЗС РФ нести чергування біля підвалу.

У подальшому Поплавський Є.В., перебуваючи на території домогосподарства, продовжуючи реалізацію свого умислу щодо жорстокого поводження з цивільним населенням, наказав _____ який мав статус особи, що перебуває під захистом відповідно до норм Конвенції про захист цивільного населення, проїхати разом із ним та іншими невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ на броневантажіку-позашляховику «Тигр» до складських приміщень ПрАТ «Тернівське» за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. Островецька, буд. 16, - для організації роздачі гуманітарної допомоги.

В той же час Поплавський Є.В., діючи з прямим умислом на жорстоке поводження з цивільним населенням, бажаючи схилити _____ до вчинення дій на користь окупаційної влади, з метою викликати у потерпілого _____ побоювання за життя його дружини, на порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954) та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.1989), застосував погрозу у формі наказу зазначеному невстановленому підлеглому військовослужбовцю ЗС РФ кинути гранату до підвального приміщення будинку за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. _____, буд. _____, - у якому

перебувала проти власної волі _____, у разі якщо _____ не повернеться протягом години після роздачі гуманітарної допомоги; при цьому останній сприймав погрозу вбивством як реальну, спрямовану на позбавлення життя його дружини, і таку, що може бути реалізованою, через що зазнав психологічних страждань.

Надалі цього ж дня, 20.04.2022, в період часу з 15 год. 00 хв. до 16 год. 00 хв. (більш точний час не встановлено), _____ під погрозою застосування вогнепальної стрілецької зброї до нього та через погрози вбивства _____, перебуваючи серед невстановлених озброєних військовослужбовців ЗС РФ, проти власної волі був змушений підкоритися вимозі Поплавського Є.В., а тому був поміщений ними до бронеавтомобіля-позашляховика «Тигр», на якому вони попрямували до приміщення ПрАТ «Тернівське» за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. Островецька, буд. 16.

При цьому, проїжджаючи повз домоволодіння за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. _____, буд. _____, у якому проживав батько _____ – _____ року народження, Поплавський Є.В., на продовження свого умислу, з метою примусити до вчинення дій на користь окупаційної влади, шантажував _____ можливістю вчинення двома невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, які знаходились поряд із цим домоволодінням, протиправних дій щодо _____

Крім того, під час поїздки на бронеавтомобілі-позашляховику «Тигр», 20.04.2022, в період часу з 15 год. 00 хв. до 16 год. 00 хв. (більш точний час не встановлено), Поплавський Є.В. висловив вимогу, щоб _____ після прибуття на складські приміщення під відеозапис проговорив російські пропагандистські тези щодо перетворення України на нацистську державу, повної підконтрольності Президента України владі Сполучених Штатів Америки та обстрілів с. Терни збройними Силами України, чим чинив психологічний тиск на _____, однак останній відповів відмовою.

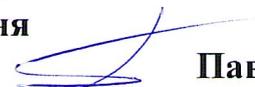
Після прибуття на територію ПрАТ «Тернівське» за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. Островецька, буд. 16, - 20.04.2022, в період часу з 15 год. 00 хв. до 16 год. 00 хв. (більш точний час не встановлено), перебуваючи в одному зі складських приміщень, Поплавський Є.В. в присутності трьох невстановлених військовослужбовців ЗС РФ знову висловив вимогу, щоб _____ подякував Російській Федерації під відеозапис, чого _____ впродовж декількох хвилин не наважувався зробити. Продовжуючи свій умисел, спрямований на заподіяння _____ сильного морального страждання, з метою примусити його до вчинення дій на користь окупаційної влади, на порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954) та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від

08.06.1977 (ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від 18.08.1989), Поплавський Є.В. наказав двом невстановленим військовослужбовцям ЗС РФ, щоб вони, у разі невиконання цих вимог, застосували до нього вогнепальну стрілецьку зброю. На виконання зазначеного наказу Поплавського Є.В. двоє невстановлених військовослужбовців ЗС РФ приставили до голови наявну у кожного з них вогнепальну стрілецьку зброю і тиснули дулами до його голови, що мало бути і було усвідомлено як пряма загроза його життю. Крім того, Поплавський Є.В. сказав, що жителі с. Терни не отримають гуманітарну допомогу, поки він не подякує Російській Федерації. сприймав погрозу вбивством як реальну, і таку, що може бути з високою імовірністю реалізованою, через що зазнав психологічних страждань, та проти своєї волі під відеозапис, який здійснювався за допомогою відеокамери невстановленим військовослужбовцем ЗС РФ подякував Російській Федерації за надану гуманітарну допомогу у вигляді продуктів харчування.

Після цього Поплавський Є.В. не чинив перешкод у залишенні території складських приміщень та поверненні додому. Повернувшись додому, виявив, що перебувала у підвальному приміщенні будинку за адресою: с. Терни Лиманської міської територіальної громади, Краматорського району Донецької області, вул. буд. , - а невстановленого військовослужбовця ЗС РФ на території домоволодіння вже не було.

Таким чином, Поплавський Євген Валентинович обгрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України – тобто у відданні наказу про вчинення жорстокого поводження з цивільним населенням.

Старший слідчий слідчої групи у кримінальному провадженні № 4202300000000351 – старший слідчий в ОВС 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України

 Павло КУЗНЄЦОВ

ПОГОДЖЕНО

Старший прокурор групи прокурорів у кримінальному провадженні № 4202300000000351 – прокурор третього відділу управління процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення Департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Офісу Генерального прокурора

Михайло НЕЧИТАЛЮК

«24» листопада 2023 року

Повідомлення про підозру отримав о «___» год. «___» хв.
«___» _____ 2023 року.

Підозрюваний _____

Підозрюваному **Поплавському Є.В.** у відповідності до вимог ст. ст. 20, 276, 277 КПК України повідомлено та роз'яснено права підозрюваного, передбачені наступними нормами чинного законодавства України.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59,

62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;

- знайомитися з правилами тримання під вартою;

- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

- одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;

- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;

- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;

- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;

- на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);

- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

- звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку,

встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеного їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276–279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

3. Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Права підозрюваного мені оголошені, роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Права повідомлено і роз'яснено, пам'ятку про процесуальні права підозрюваного отримав о «___» год. «___» хв. «___» _____ 2023 року.

Підозрюваний _____

Повідомлення про підозру здійснив, письмове повідомлення про підозру вручив, права повідомив і роз'яснив та вручив пам'ятку про процесуальні права підозрюваного:

Старший слідчий в ОВС

2 відділу 3 управління досудового розслідування

Головного слідчого управління

Служби безпеки України

 Павло КУЗНЄЦОВ